

GUVERNUL REPUBLICII MOLDOVA

HOTĂRÎRE nr. _____

din _____
Chișinău

**Privind aprobarea proiectului de lege pentru ratificarea
Convenției de la Minamata cu privire la mercur, adoptate
la Kumamoto, Japonia, la 10 octombrie 2013**

Guvernul **HOTĂRĂȘTE**:

Se aprobă și se prezintă Președintelui Republicii Moldova spre examinare proiectul de lege pentru ratificarea Convenției de la Minamata cu privire la mercur, adoptate la Kumamoto, Japonia, la 10 octombrie 2013.

Prim-ministru

PAVEL FILIP

PARLAMENTUL REPUBLICII MOLDOVA

LEGE

pentru ratificarea Convenției de la Minamata cu privire la mercur

Parlamentul adoptă prezenta lege organică.

Art.1. – Se ratifică Convenția de la Minamata cu privire la mercur, adoptată la Kumamoto, Japonia, la 10 octombrie 2013, cu următoarele declarații:

„În conformitate cu articolul 25 paragraful 2 din Convenție, Republica Moldova acceptă ambele mijloace de soluționare a litigiilor menționate la acest paragraf ca obligatorii în relațiile cu orice parte care acceptă aceeași obligație.

În conformitate cu articolul 30 paragraful 5 din Convenție, orice amendament la o anexă va intra în vigoare pentru Republica Moldova după depozitarea instrumentului său de ratificare, acceptare, aprobare sau aderare la amendament.”

Art. 2. – În temeiul articolului 17 paragraful 4 din Convenție, Ministerul Mediului se desemnează drept punct focal național pentru schimbul de informații conform acestei Convenții, inclusiv cu privire la acordul Părților importatoare în temeiul articolului 3, precum și drept autoritate națională competentă, responsabilă pentru coordonarea realizării prevederilor Convenției, asigurând identificarea și controlul surselor de poluare a componentelor de mediu, colectarea informației privind emisiile, evacuările și deșeurile de mercur și ale compușilor acestuia, cooperarea și raportarea la nivel internațional, în conformitate cu prevederile respectivei Convenții.

Art. 3. – Guvernul va asigura:

a) întreprinderea măsurilor necesare pentru implementarea Convenției nominalizate;

b) completarea, în termen de șase luni de la data intrării în vigoare a prezentei legi, a Programului național privind managementul durabil al substanțelor chimice în Republica Moldova cu măsurile de implementare a Convenției de la Minamata.

Art. 4. – Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene va pregăti și va remite depozitarului instrumentul de ratificare și va notifica Secretariatului Convenției desemnarea punctului focal național, conform articolului 2 din prezenta lege.

Președintele Parlamentului

Expunerea de motive
privind oportunitatea adoptării proiectului de lege pentru ratificarea Convenției de la Minamata cu privire la mercur, adoptată la Kumamoto, Japonia la 10 octombrie 2013

Întru executarea prevederilor art. 11 din Legea nr. 595-XIV din 24.09.1999 privind tratatele internaționale ale Republicii Moldova și Hotărârii Guvernului nr. 442 din 17.07.2015 pentru aprobarea Regulamentului privind mecanismul de încheiere, aplicare și încetare a tratatelor internaționale, prezenta notă conține argumentarea oportunității ratificării de către Republica Moldova a Convenției de la Minamata cu privire la mercur, adoptată la Kumamoto, Japonia la 10 octombrie 2013.

1. Informații generale: Convenția de la Minamata cu privire la mercur prezintă un tratat multilateral de mediu, elaborat în perioada 2010-2013 de către Comitetul Interguvernamental de Negocieri (CIN) pentru elaborarea instrumentului global cu efect juridic obligatoriu în domeniul mercurului, stabilit prin Decizia nr. 25/5 III, adoptată de către Consiliul Guvernator al Programului Națiunilor Unite pentru Mediu (UNEP) / Forumul Ministerial Global de Mediu.

Ținând cont de faptul, că mercurul a fost recunoscut încă din 2003 de către UNEP ca fiind o substanță de interes global, și luând în considerație importanța majoră pentru protecția mediului împotriva efectelor negative cauzate mediului și sănătății umane la nivel național, regional și mondial, la elaborarea acestui tratat au participat reprezentanții Republicii Moldova din cadrul Ministerului Mediului, fiind nominalizate prin intermediul Ministerului Afacerilor Externe și Integrării Europene.

Instrumentul interstatal obligatoriu din punct de vedere juridic la nivel mondial privind mercurul a fost adoptat pe 10 octombrie 2013 cu denumirea de Convenția de la Minamata cu privire la mercur. Denumirea simbolică Minamata a fost atribuită pentru a reaminti despre dezastrul ecologic creat în anii 1950 în urma deversărilor în Golful Minamata de către industria chimică din orașul Minamata (Japonia) de ape uzate încărcate cu compuși ai mercurului soldat cu îmbolnăviri și decesuri în masă a populației datorat consumului de pește poluat cu mercur. Convenția a fost deschisă spre semnare în cadrul Conferinței Reprezentanților Plenipotențari desfășurate la Kumamoto (Japonia) între 7 și 11 octombrie 2013, la care a participat și delegația Republicii Moldova, condusă de către Ministrul mediului.

Convenția de la Minamata și Actul Final al Conferinței Reprezentanților Plenipotențari au fost semnate de către Ministrul mediului în ziua de 10 octombrie 2013 în baza Decretului nr. 819-VII din 04.10.2013 al Președintelui Republicii Moldova privind aprobarea semnării Convenției de la Minamata cu privire la mercur și în conformitate cu deplinele puteri eliberate de către Ministrul afacerilor externe și integrării europene, conform art. 9 din Legea nr. 595-XIV din 24 septembrie 1999 privind tratatele internaționale.

Până în prezent, Convenția a fost semnată de 128 de țări, iar părți la convenție au devenit 28 de țări.

În vederea pregătirii ratificării Convenției de la Minamata cu privire la mercur, Ministerul mediului este în proces de implementare a proiectului GEF/UNEP "Evaluarea inițială privind implementarea Convenției de la Minamata cu privire la mercur în Republica Moldova", finanțat de Fondul Global de Mediu (GEF) și co-finanțat de Fondul Ecologic Național. Scopul proiectului este evaluarea inițială a implementării Convenției de la Minamata cu privire la mercur în Republica Moldova, pregătirea platformei pentru ratificarea acesteia și consolidarea capacităților naționale pentru a îndeplini obligațiile asumate. Printre activitățile realizate de către Ministerul Mediului în cadrul proiectului sunt următoarele: evaluarea și cuantificarea surselor de poluare cu mercur, evaluarea cadrului legislativ și instituțional pentru prevenirea și controlul poluării cu mercur, evaluarea infrastructurii de gestionare a mercurului etc.

2. Informații privind conținutul tratatului

Obiectivul Convenției: de a proteja sănătatea umană și mediul de emisiile antropice și degajările mercurului și ale compușilor de mercur.

Convenția are forma unui tratat multilateral global cu efect juridic obligatoriu și este compusă din preambul și 35 articole, după cum urmează:

- Articolele 1 și 2 stabilesc obiectivul Convenției și definițiile principale.
- Articolele 3, 4 și 5 reglementează sursele de aprovizionare și comercializarea mercurului, produselor cu adaos de mercur și procesele de fabricație în care sunt utilizate mercurul sau compușii acestuia.
- Articolul 6 stabilește prevederile privind scutiile disponibile pentru părți la solicitarea acestora privind interzicerea fabricării, importului sau exportului produselor cu adaos de mercur incluse în Anexa A și Anexa B la Convenție.
- Articolul 7 reglementează mineritul de aur artizanal și de scară mică.
- Articolele 8 și 9 stabilesc prevederile privind emisiile mercurului și ale compușilor acestuia în atmosferă și evacuările mercurului și ale compușilor acestuia în sol și apă.
- Articolele 10, 11 și 12 stabilesc prevederile privind păstrarea temporară a mercurului, altul decât mercurul declarat deșeu, în condiții de siguranță pentru mediu; deșeurile de mercur și terenurile contaminate cu mercur.
- Articolele 13 și 14 stabilesc prevederile privind resursele financiare, mecanismul de finanțare, consolidarea capacității, asistența tehnică și transferul tehnologiilor.
- Prin articolele 15, 23 și 24 se stabilesc prevederile referitoare la organele instituționale ale Convenției, printre care sunt: Comitetul de implementare și respectare a obligațiilor, Conferința Părților și Secretariat.
- Prin articolul 16 se stabilesc prevederile privind aspectele medico-sanitare, care, totodată, nu sunt obligatorii, avînd un caracter de recomandare.
- Articolele 17, 18 și 19 stabilesc cerințele privind schimbul de informații, informarea, conștientizarea și educația publicului, cercetări științifice, dezvoltări și monitoring.
- Prin articolele 20 și 21 se stabilesc prevederile asupra planurilor de implementare a Convenției și procesului de raportare
- Articolul 22 stabilește prevederile privind evaluarea eficacității Convenției.
- Articolele 25 – 28 stabilesc prevederile privind rezolvarea disputelor, amendamentele la Convenție, adoptarea sau modificare anexelor și dreptul de vot.
- Articolele 29 - 35 stabilesc prevederile care se referă la semnarea, ratificarea, acceptarea, aprobarea, aderarea, intrarea în vigoare, depozitarul Convenției și textele autentice.

Convenția este completată, de asemenea, cu 5 anexe (A-E).

2. Aspectul politic, cultural și social: Convenția de la Minamata cu privire la mercur, fiind un tratat de mediu, care se administrează de către UNEP, are o importanță majoră pentru consolidarea eforturilor țărilor din lume întru realizarea măsurilor necesare la nivel național, regional și mondial pentru reducerea impactului negativ al mercurului și al compușilor acestuia asupra mediului și sănătății umane. *Prin semnarea Convenției Republica Moldova și-a exprimat intenția de a ratifica ulterior această Convenție.* Adoptarea Legii pentru ratificarea Convenției de la Minamata cu privire la mercur va contribui la implementarea a:

- paragrafului 23, lit. g) din Planul de implementarea a deciziilor, adoptat în anul 2002 de Reuniunea Mondială de la Johannesburg privind Dezvoltarea Durabilă;
- programelor și abordărilor în domeniul managementului substanțelor chimice prevăzute de către UNEP și deciziilor adoptate de Consiliul Guvernator al UNEP / Forumul Ministerial Global de Mediu;
- prevederilor privind gestionarea mercurului, prevăzute de Abordarea strategică în domeniul managementului internațional al substanțelor chimice (SAICM), și a rezoluțiilor adoptate de Conferința internațională privind managementul substanțelor chimice / Organul guvernator al SAICM;
- subcapitolului „Substanțele chimice și deșeurile” din documentul final „Viitorul pe care îl dorim”, prezentat de Conferința ONU privind dezvoltarea durabilă (RIO+20) și adoptat de către Adunarea Generală a ONU la a 123-ședința plenară a din 27 iulie 2012;

▪ paragrafelor 26-29 din capitolul V al Deciziei omnibuz privind consolidarea cooperării și coordonării dintre Convențiile de la Stockholm, de la Rotterdam și de la Basel și ale altor decizii similare adoptate de Conferințele Părților celor trei convenții la sesiunile extraordinare și ordinare ale acestora în perioada 2013-2015 etc.

Este necesar de menționat, că Republica Moldova deja este parte la o serie de tratate internaționale multilaterale de mediu de nivel mondial și regional, care reglementează într-un fel sau altul mercurul. În acest context ținem să menționăm, că:

▪ controlul transportării transfrontiere a deșeurilor de mercur și eliminării acestora se reglementează de Convenția de la Basel privind controlul transportului peste frontiere al deșeurilor periculoase și al eliminării acestora, la care Republica Moldova a aderat prin Hotărârea Parlamentului nr. 1599-XIII din 10.03.1998;

▪ comerțul internațional al mercurului, precum și importul / exportul acestuia se reglementează de Convenția de la Rotterdam privind procedura de consimțământ prealabil în cunoștința de cauză aplicabilă anumitor produși chimici periculoși și pesticidelor care fac obiectul comerțului internațional, la care Republica Moldova a aderat prin Legea nr. 389-XV din 25.11.2004.

Concomitent Republica Moldova este parte la tratatele Comisiei Economice pentru Europa, în particular, la Protocolul privind metalele grele la Convenția din 1979 asupra poluării atmosferice transfrontiere pe distanțe lungi, ratificată prin Legea nr. 1018-XV din 25.04.2002.

Aspectul social: Având în vedere că obiectivul Convenției constă în protecția sănătății omului și a mediului înconjurător de la emisiile și deversările mercurului și ale compușilor de mercur, ratificarea și implementarea acesteia va avea efecte benefice pentru protecția socială și sănătatea populației.

3. Aspectul economic și de mediu:

Convenția de la Minamata reglementează sursele de aprovizionare și regimul de comercializare a mercurului, produselor cu adaos de mercur și procesele de fabricație în care sunt utilizate mercurul sau compușii acestuia. În plus, tratatul solicită interzicerea din anul 2020 a fabricării, importului sau exportului a unor produse cu adaos de mercur (ex: baterii, comutatoare, relee, lămpi fluorescente, produse cosmetice, pesticide, biocide și antiseptice locale, dispozitive de măsurare neelectronice) enumerate în Partea I din Anexa A la Convenție. Pentru țările, care nu reușesc să se conformeze cu această interdicție după anul 2020, Convenția oferă posibilitatea de a solicita extinderea perioadei de conformare cu cel mult 10 ani, justificând exhaustiv necesitatea unei astfel de extinderi.

Dat fiind faptul că în Republica Moldova nu se fabrică produse cu adaos de mercur și în urma analizei efectuate asupra disponibilității produselor alternative ce nu conțin mercur, putem concluziona că interzicerea din 1 ianuarie 2021 a importului, plasării pe piață și a exportului de produse cu adaos de mercur reglementate de convenție nu va avea efecte negative asupra economiei țării. Este important de menționat că prin interzicerea importului de produse cu adaos de mercur reglementate de Convenție, Republica Moldova va preveni punerea pe piață a produselor interzise în alte țări, iar în consecință va preveni generarea de deșeuri periculoase.

Mercurul este foarte toxic, mai ales pentru sistemul nervos în proces de dezvoltare. Cu toate acestea, mercurul continuă să fie folosit în multe produse și procese peste tot în lume. Cele mai importante emisii de mercur în mediu sunt emisiile în aer, însă mercurul poate fi deversat direct în apă și sol. Cele mai importante surse de emisii sunt: producția de energie electrică pe bază de cărbune, incinerarea deșeurilor, producția cimentului, oțelului și producția cloralcanilor, extragerea aurului și altor metale, incinerarea, gunoiștile și alte surse.

Odată eliberat, mercurul persistă în mediu în diferite forme în care circulă între aer, apă, sol și biotă. Odată depus, el poate trece (cu ajutorul microbilor) în metilmercur, o formă deosebit de periculoasă, care se concentrează în lanțurile trofice, în special în lanțul trofic acvatic.

Astfel, implementarea măsurilor de control al emisiilor în aer și deversărilor în apă (Articolul 8 și 9) și a prevederilor privind depozitarea, gestionarea deșeurilor și a siturilor contaminate (Articolul 10, 11 și 12) va avea efecte benefice incontestabile din punct de vedere al protecției mediului.

Printre produsele utilizate pe larg în Republica Moldova și care urmează să fie interzise drept urmare a implementării prevederilor Convenției de la Minamata cu privire la mercur, sunt lămpile

fluorescente și lămpile cu vapori de mercur. În acest context, cu scopul de informare și consultare a agenților economici care sunt implicați în importul, plasarea pe piață și comercializarea acestor produse pe teritoriul Republicii Moldova, la 01 aprilie 2016, Ministerul Mediului de comun cu Agenția pentru Eficiență Energetică a organizat atelierul de lucru „Evaluarea situației curente și tendințele privind gestionarea mercurului și a sistemelor de iluminat cu adaos de mercur în Republica Moldova”. Drept rezultat al informației distribuite la atelier, unii agenți economici deja au stopat importul lămpilor fluorescente și a lămpilor cu vapori de mercur în Republica Moldova, iar stocurile existente urmează să fie comercializate pînă la epuizare.

În vederea prevenirii efectelor negative ale interzicerii lămpilor fluorescente și a lămpilor cu vapori de mercur asupra autorităților publice, care constituie un grup major de consumatori, cu suportul proiectului GEF/UNEP ”Evaluarea inițială privind implementarea Convenției de la Minamata cu privire la mercur în Republica Moldova”, a fost efectuat un studiu de caz privind utilizarea lămpilor cu conținut de mercur pentru iluminarea instituțiilor publice și a implicațiilor de înlocuire a acestora în cinci raioane din Republica Moldova și anume: Soroca, Anenii Noi, Rezina, Cahul și Leova. Rezultatele studiului au arătat că înlocuirea lămpilor fluorescente și a lămpilor cu vapori de mercur cu becuri LED, pe lângă contribuție la protecția mediului prin prevenirea generării deșeurilor periculoase, ar duce la o economisire considerabilă a resurselor financiare utilizate pentru energia electrică consumată pentru iluminatul public. În acest context, întru îmbunătățirea eficienței energetice în sectorul iluminatului public, Agenția pentru Eficiență Energetică urmează să includă în programele sale ce vor conține componentul de reabilitare a sistemelor de iluminat public, a cerinței de implementare a iluminării cu becuri LED în defavoarea lămpilor fluorescente și lămpilor cu vapori de mercur. De asemenea, această cerință urmează să fie promovată de Agenția Achiziții Publice, care s-a angajat în majorarea cotei achizițiilor publice durabile (verzi) în Republica Moldova în corespunderea cu principiul economiei verzi promovat în Uniunea Europeană.

4. Aspectul normativ:

Compatibilitatea tratatului cu prevederile Constituției Republicii Moldova

Tratatul nu contravine prevederilor Constituției Republicii Moldova. Implementarea acestuia va contribui la asigurarea dreptului la un mediu înconjurător sănătos (Art. 37 al Constituției).

Compatibilitatea tratatului cu Carta ONU, cu alte tratate în vigoare pentru Republica Moldova, cu angajamentele Republicii Moldova asumate la nivel internațional și regional

Tratatul este compatibil cu cartea ONU și este coordonat de către o instituție din cadrul ONU și anume Programul ONU pentru Mediu (UNEP).

De asemenea, este de menționat faptul că convenția nu contravine altor tratate în vigoare pentru Republica Moldova, și anume:

- Convenția de la Rotterdam privind procedura de consimțămînt prealabil în cunoștința de cauză aplicabilă anumitor produși chimici periculoși și pesticidelor care fac obiectul comerțului internațional, la care Republica Moldova a aderat prin Legea nr. 389-XV din 25.11.2004;

- Convenția de la Basel privind controlul transportului peste frontiere al deșeurilor periculoase și al eliminării acestora, la care Republica Moldova a aderat prin Hotărârea Parlamentului nr. 1599-XIII din 10.03.1998;

- Protocolul privind metalele grele la Convenția din 1979 asupra poluării atmosferice transfrontiere pe distanțe lungi, care Republica Moldova a ratificat prin Legea nr. 1018-XV din 25.04.2002.

Convenția de la Minamata completează eforturile internaționale întru prevenirea și controlul poluării mediului cu mercur și compușii acestuia.

Compatibilitatea tratatului cu legislația Uniunii Europene;

Prevederile Convenției nu contravin Tratatului privind funcționarea Uniunii Europene din 25 martie 1957, publicat în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene C 326 din 26 octombrie 2012, și legislației adoptate în Uniunea Europeană. Uniunea Europeană este semnatară a acestei convenții și în prezent este în proces de pregătire a ratificării acesteia. Prevederile Convenției sunt compatibile cu un șir de acte europene care stabilesc cerințele de reglementare a mercurului și a compușilor acestuia, în particular regulamentele europene nr. 1907/2006 privind înregistrarea, evaluarea,

autorizarea și restricționarea substanțelor chimice (REACH), nr. 1272/2008 privind clasificarea, etichetarea și ambalarea substanțelor și a amestecurilor, nr. 649/2012 privind exportul și importul de produse chimice care prezintă risc etc.

Existența actelor normative interne care necesită a fi aduse în concordanță cu prevederile tratatului, cu indicarea expresă a actelor normative și prevederilor acestora care urmează a fi modificate, completate sau abrogate;

În vederea aducerii în concordanță a legislației naționale cu prevederile Convenției de la Minamata, Ministerul Mediului a efectuat o analiză detaliată a lacunelor din legislația națională în comparație cu prevederile Convenției și a examinat cele mai bune practici internaționale de reglementare a aspectelor ce țin de gestionarea mercurului. În baza acestor analize și ținându-se cont de angajamentele Republicii Moldova și termenii de realizare incluse în cadrul Acordului de Asociere cu Uniunea Europeană, Ministerul Mediului a integrat prevederile relevante privind gestionarea mercurului în actele legislative noi elaborate și anume: Legea nr. 209 privind deșeurile adoptată în lectura a II-a în Parlamentul Republicii Moldova la 29 iulie 2016 și proiectul Legii privind substanțele chimice, aprobat prin H.G. nr. 1032 din 08.09.2016.

Planul de acțiuni pentru perioada 2010-2015 de implementare a Programului național privind managementul durabil al substanțelor chimice în Republica Moldova, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 973 din 18.10.2010 conține deja acțiuni ce țin de completarea cadrului normativ și inventarierea surselor potențiale de poluare cu mercur. Actualmente, Ministerul Mediului este în proces de actualizare a planului de acțiuni în care urmează să fie incluse acțiuni suplimentare ce țin de prevenirea și control al poluării cu mercur.

De asemenea, Strategia de gestionare a deșeurilor în Republica Moldova pentru anii 2013-2027 aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 248 din 10.04.2013 urmează să fie suplimentată cu acțiuni ce țin de gestionarea deșeurilor cu conținut de mercur.

Necesitatea sau existența unui plan de acțiuni privind asigurarea compatibilității tratatului

Convenția nu stabilește cerințele obligatorii privind elaborarea planului de acțiuni pentru implementarea acesteia, cu excepția articolului 7 privind mineritul de aur artizanal și la scara mică, conform căruia țara parte la Convenția trebuie să elaboreze, implementeze și să prezinte Secretariatului un plan național de acțiune în conformitate cu Anexa C. Ținând cont de faptul că în Republica Moldova nu există mineritul de aur artizanal și la scara mică, elaborarea planului nu este necesară. În același timp în țara există Programul național privind managementul durabil al substanțelor chimice în Republica Moldova, aprobată de Guvern, care conține acțiunile pentru soluționarea problemei substanțelor periculoase, inclusiv a mercurului și a compușilor acestuia.

Posibilitatea și necesitatea formulării unor rezerve sau declarații pe marginea prevederilor tratatului:

În conformitate cu prevederile art. 32 al Convenției în cauză, nici o rezervă nu poate fi făcută la această convenție.

Concomitent, conform prevederilor Convenției, stipulate în art. 25 și 30, declarațiile pot fi făcute la ratificarea, acceptarea, aprobarea sau aderarea la convenție.

Cu referire la necesitatea formulării unor declarații, Republica Moldova urmează să elaboreze o serie de notificări cu referire la:

- Notificare generală a consimțământului de import în conformitate cu articolul 3, alineatele 6 și 7;
- Notificare privind aplicarea articolului 3, alineatul 9;
- Notificare în conformitate cu articolul 4, alineatul 2;
- Înregistrări de scutiri cu referire la interzicerea produselor cu adaos de mercur incluse în anexele A și B în conformitate articolul 6;
- Desemnarea punctului focal național pentru schimbul de informații conform articolului 17, alineatul 4;
- Informații privind măsurile de punere în aplicare a Convenției conform articolului 30, alineatul 4;

▪ Declarația cu privire la intrarea în vigoare a oricărei modificări a unei anexe în conformitate cu articolul 30, alineatul 5.

5. Aspectului instituțional și organizatoric: În urma analizei efectuate a cadrului instituțional și a infrastructurii de gestionare a mercurului, au fost identificate trei acțiuni ce urmează să fie implementate și anume:

▪ Instituirea, în temeiul art. 8-10 și 46 din proiectul Legii privind substanțele chimice, a autorității publice în domeniul substanțelor chimice drept autoritate publică în subordinea Ministerului Mediului, responsabilă de implementarea politicilor privind gestionarea integrată a substanțelor chimice, prevăzută de proiectul Legii privind substanțele chimice.

▪ Instituirea, în temeiul art. 62 din Legea nr. 209 privind deșeurile, a Centrului pentru gestionarea deșeurilor periculoase (CGDP), în cadrul căruia se vor desfășura următoarele activități:

a) Gestionarea deșeurilor istorice – presupune colectarea și pregătirea pentru eliminarea finală a stocurilor de deșeuri periculoase, inclusiv a tuburilor luminescente și a altor deșeuri cu conținut de mercur, acumulate istoric direct de la locul păstrării lor la întreprinderile de prelucrare sau la centru pentru depozitarea temporară în dependență de cantități și categorii de deșeuri;

b) Gestionarea fluxurilor curente de deșeuri periculoase – activitatea presupune: colectarea fluxurilor curente de deșeuri periculoase, depozitarea temporară a lor la centru, pretratate și unele tratări/denocivizări/reciclări ce pot fi efectuate la centru și eliminarea finală la centru a unor categorii de deșeuri periculoase generate în cantități mici și medii (în funcție de dotările acestuia) sau organizarea exportului peste hotare pentru tratarea/eliminarea finală (în lipsa facilităților corespunzătoare în țară).

▪ Crearea capacității de laborator pentru analizarea mercurului și a compușilor de mercur.

Aceste acțiuni sunt în concordanță cu acțiunile incluse în Programul național privind managementul durabil al substanțelor chimice în Republica Moldova și se încadrează în prevederile „Acordului de Asociere dintre Uniunea Europeană și Comunitatea Europeană a Energiei Atomice și statele sale membre, pe de o parte, și Republica Moldova, pe de altă parte”, ratificat prin Legea nr. 112 din 02 iulie 2014, și a Planului național de acțiuni pentru implementarea Acordului de Asociere Republica Moldova – Uniunea Europeană în perioada 2014-2016, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 808 din 7 octombrie 2014.

6. Descrierea aspectului financiar:

La moment, nu se cunoaște care ar fi cota parte a țării în cadrul Convenției. Aceasta se va stabili după intrarea în vigoare a convenției. Dat fiind faptul că Republica Moldova face parte din lista țărilor cu economie în tranziție, cota parte urmează să fie una nesemnificativă.

În același timp este necesar de menționat, că conform articolelor 13 și 14, Convenția dată stabilește prevederile ce țin de resursele financiare, mecanismul de finanțare, consolidarea capacității, asistența tehnică și transferul tehnologiilor, ceea ce va permite țărilor în curs de dezvoltare și cu economie în tranziție să asigure implementarea angajamentelor asumate, lichidarea stocurilor produselor, reducerea emisiilor în mediu și efectuarea activităților respective pentru protecția sănătății umane. De asemenea, asistența tehnică și financiară, la care Republica Moldova va avea acces în urma ratificării Convenției de la Minamata, va contribui la realizarea Protocolului privind metalele grele la Convenția asupra poluării atmosferice transfrontiere pe distanțe lungi și a altor tratate internaționale, la care Republica Moldova este Parte.

În prezent, Republica Moldova deja beneficiază de asistență tehnică pentru evaluarea inițială a implementării Convenției de la Minamata cu privire la mercur în Republica Moldova, inclusiv pentru pregătirea ratificării Convenției prin intermediul proiectului GEF/UNEP ”Evaluarea inițială privind implementarea Convenției de la Minamata cu privire la mercur în Republica Moldova. Una dintre problemele identificate în cadrul evaluării inițiale este lipsa infrastructurii și a capacităților de gestionare a deșeurilor de lămpi fluorescente cu conținut de mercur și lămpile cu vapori de mercur.

În prezent, Ministerul Mediului, prin intermediul, Oficiului Prevenirea Poluării Mediului, implementează Proiectul ”Inventarierea, evaluarea și remedierea surselor antropogene de poluare în regiunea Dunării de Jos din Ucraina, România și Republica Moldova”, finanțat în cadrul Programului Operațional Comun al Uniunii Europene pentru România-Ucraina-Republica Moldova

2007-2013. În cadrul acestui proiect se elaborează Conceptul creării Centrului de Gestionare a Deșeurilor Periculoase, efectuându-se studiul de fezabilitate. Ulterior finalizării acestui proiect, Ministerul Mediului va înainta donatorilor solicitare pentru finanțarea construcției centrului în bază studiului realizat.

De asemenea, drept continuare a proiectului GEF-UNEP, menționat mai sus, este în proces de aprobare de către GEF a proiectul „Demonstrarea celor mai bune practici în domeniul gestionării deșeurilor medicale și electronice și actualizare a Planului național de implementare a Convenției de la Stockholm în Republica Moldova”, care are drept scop îmbunătățirea gestionării deșeurilor periculoase și reducerea impactului negativ ale acestora asupra mediului și sănătății umane în Republica Moldova. Proiectul în cauză va acorda suport la instituirea Centrului de gestionare a deșeurilor periculoase întru realizarea prevederilor art. 62 al Legii deșeurilor aprobate recent de către Parlamentul Republicii Moldova, precum și a obiectivului 7 al Programului național privind managementul durabil al substanțelor chimice în Republica Moldova. Printre activitățile prevăzute în cadrul proiectului ce țin de gestionarea deșeurilor cu conținut de mercur, sunt următoarele: fortificarea capacităților întru gestionarea deșeurilor, instituirea unui sistem de control al activităților generatoare de deșeuri, elaborarea și testarea unui sistem de colectare a deșeurilor, eliminarea în siguranță a deșeurilor cu conținut de mercur prin dotare cu linie de demercurizare etc.

7. Aspectul temporar:

În conformitate cu art. 31 al convenției, aceasta va intra în vigoare la a nouăzecea zi de la data depunerii celui de-al cincizecilea instrument de ratificare, acceptare, aprobare sau aderare. Se presupune că convenția ar putea intra în vigoare în anul 2017.

Cu referire la periodicitatea prezentării rapoartelor privind implementarea Convenției, art. 21, alineatul 3, stabilește că Conferința părților, la prima sa reuniune, urmează să stabilească calendarul și formatul prezentării rapoartelor, ținând cont de necesitatea de coordonare a raportării cu alte convenții privind substanțele chimice și deșeurile.

8. Analiza oportunității ratificării:

Data și locul semnării/aprobării tratatului

Convenția a fost semnată în cadrul Conferinței Reprezentanților Plenipotențari desfășurate la Kumamoto (Japonia) la 10 octombrie 2013 de către Ministrul mediului în baza Decretului nr. 819-VII din 04.10.2013 al Președintelui Republicii Moldova privind aprobarea semnării Convenției de la Minamata cu privire la mercur și în conformitate cu deplinele puteri eliberate de către Ministrul afacerilor externe și integrării europene, conform art. 9 din Legea nr. 595-XIV din 24.09.1999 privind tratatele internaționale.

Data intrării în vigoare pe plan internațional, în cazul tratatelor multilaterale, sau condițiile necesare pentru intrarea în vigoare pe plan internațional

În conformitate cu art. 31 al convenției, aceasta va intra în vigoare la a nouăzecea zi de la data depunerii celui de-al cincizecilea instrument de ratificare, acceptare, aprobare sau aderare.

Oportunitatea formulării, scopul și conținutul rezervelor sau declarațiilor la tratat

În conformitate cu prevederile art. 32 al Convenției în cauză, nici o rezervă nu poate fi făcută la această convenție.

Concomitent, conform prevederilor Convenției, stipulate în art. 25 și 30, declarațiile pot fi făcute la ratificarea, acceptarea, aprobarea sau aderarea la convenție.

Cu referire la necesitatea formulării unor declarații, Republica Moldova urmează să elaboreze o serie de notificări cu referire la:

- *Notificare generală a consimțământului de import în conformitate cu articolul 3, alineatele 6 și 7;*
- *Notificare privind aplicarea articolului 3, alineatul 9;*
- *Notificare în conformitate cu articolul 4, alineatul 2;*
- *Înregistrări de scutiri cu referire la interzicerea produselor cu adaos de mercur incluse în anexele A și B în conformitate articolul 6;*

- Desemnarea punctului focal național pentru schimbul de informații conform articolului 17, alineatul 4;
- Informații privind măsurile de punere în aplicare a Convenției conform articolului 30, alineatul 4;
- Declarația cu privire la intrarea în vigoare a oricărei modificări a unei anexe în conformitate cu articolul 30, alineatul 5.

În conformitate cu art. 34 al convenției, secretarul general al ONU este depozitarul convenției în cauză.

Termenul de valabilitate a tratatului

Tratatul nu dispune de un termen de valabilitate. Oricum, în conformitate cu art. 33, părțile se pot retrage în orice moment după 3 ani de la intrarea în vigoare a convenției, expedind o notificare scrisă depozitarului. Orice retragere intră în vigoare după expirarea unui an de la data primirii de către depozitar a notificării de retragere sau la o dată ulterioară, astfel cum poate fi specificată în notificarea de retragere.

Informații privind proiectul sau proiectele de acte legislative care au fost elaborate și prezentate concomitent Parlamentului în vederea ajustării cadrului juridic existent la prevederile tratatului, în cazul în care există o astfel de necesitate

Cadrul legislativ și normativ în vigoare din Republica Moldova conține deja o serie de prevederi întru reglementarea prevenirii și controlului poluării cu mercur și cu compușii acestuia. Mai jos este prezentată lista actelor și reglementările pe care le conțin:

1) Legea nr. 1515-XII din 16 iunie 1993 privind protecția mediului înconjurător, care prin modificarea operată recent prin Legea nr. 141 din 17.06.2016 pentru modificarea și completarea unor acte legislative, solicită re tehnologizarea activităților de producere pentru a sista emisiile în atmosferă a substanțelor periculoase, printre altele, din categoria metalelor grele (inclusiv mercurul), reglementate de tratatele internaționale la care Republica Moldova este parte.

2) Legea privind protecția aerului atmosferic Nr. 1422 din 17.12.1997, care prin modificarea operată recent prin Legea nr. 141 din 17.06.2016 pentru modificarea și completarea unor acte legislative, interzice utilizarea unor produse pentru construcții și a unor produse chimice, printre care compușii de mercur.

3) Hotărârea Guvernului nr. 890 din 12.11.2013 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la cerințele de calitate a mediului pentru apele de suprafață reglementează conținutul mercurului pentru cele cinci clase de calitate a apelor de suprafață.

4) Hotărârea Guvernului nr. 932 din 20.11.2013 pentru aprobarea Regulamentului privind monitorizarea și evidența sistematică a stării apelor de suprafață și a apelor subterane: stabilește cerințele de monitorizare a mercurului în apele de suprafață și subterane și metodele de referință pentru efectuarea analizelor de laborator.

5) Hotărârea Guvernului Nr. 802 din 09.10.2013 pentru aprobarea Regulamentului privind condițiile de deversare a apelor uzate în corpurile de apă interzice evacuarea în receptorii naturali odată cu apele uzate a substanțelor prioritare periculoase, printre care sunt enumerați și compușii organici ai mercurului:

6) Hotărârea Guvernului Nr. 672 din 28.05.2002 cu privire la efectuarea transporturilor de mărfuri periculoase pe teritoriul Republicii Moldova reglementează clasificarea, etichetarea, ambalarea în procesul de transportare, precum și efectuarea transporturilor de mărfuri periculoase, inclusiv a 35 substanțe cu conținut de mercur, în conformitate cu prevederile Acordului european referitor la transportul rutier internațional al mărfurilor periculoase la care Republica Moldova a aderat prin Hotărârea Parlamentului nr. 44-XIV din 4 iunie 1998, - și un șir de alte acte.

Ministerul Mediului a integrat deja prevederile relevante privind gestionarea mercurului în actele legislative noi elaborate și anume: Legea privind deșeurile adoptată în lectura a II-a în Parlamentul Republicii Moldova la 29 iulie 2016 și proiectul Legii privind substanțele chimice, aprobat de Guvernul Republicii Moldova la 27 iulie 2016.

Cu referire la Legea nr. 209 privind deșeurile, articolul 49, alineatul (5), punctul a) al acesteia interzice plasarea pe piață a tuturor bateriilor și acumulatorilor, indiferent dacă sînt sau nu integrate în aparate, care conțin mercur într-o proporție mai mare de 0.0005% din greutate. Articolul 50, alineatul (3) interzice plasarea pe piață a echipamentelor electrice și electronice, care depășesc valorile concentrațiilor maxime din greutate 0,1% pentru mercur. Articolul 51, alineatul (3), punctul d) stabilește că producătorii de vehicule, în colaborare cu producătorii de materiale și echipamente, sunt obligați să asigure că materialele și componentele vehiculelor introduse pe piață nu conțin mercur. Articolul 54, alineatul (6), punctul 4) stabilește că totalul nivelurilor concentrației de mercur prezente în ambalaje sau în componentele ambalajelor nu trebuie să depășească 100 ppm raportat la masă. Articolul 58 reglementează gestionarea deșeurilor de mercur, prin stabilirea cerințelor privind colectarea, transportarea, stocarea, tratarea și eliminarea acestora.

Proiectul Legii privind substanțele chimice, art. 17, conține prevederi de interdicție a producerii, plasării pe piață și a utilizării mercurului și a compușilor acestuia în termometre medicale, în alte dispozitive de măsurare, destinate vânzării către publicul larg (barometre, manometre, sfigmomanometre, termometre altele decît cele medicale), dispozitive de măsurare, destinate utilizărilor industriale și profesionale (barometre, higrometre, manometre, sfigmomanometre, dispozitive de măsurare a deformației utilizate în plethmografe, tensiometre, termometre și alte aplicații termometrice neelectrice, picnometre pe bază de mercur și dispozitive de măsurare care conțin mercur pentru determinarea punctului de înmuiere), pesticide utilizate ca produse de protecție a plantelor, biocide, antiseptice locale, produse cosmetice, și amalgame dentare. De asemenea, în contextul articolului 17 din proiectul Legii privind substanțele chimice, articolul 25 alin. (2) din proiectul legii menționat stipulează că nu se permite acordarea autorizației dacă produsul de protecție a plantelor sau produsul biocid este compus din sau conțin mercur și/sau compuși acestuia.

Este de menționat faptul că Convenția cu privire la mercur stabilește o serie de cerințe ce urmează să fie realizate în decurs de 5-10 ani după intrarea în vigoare a convenției. Astfel, în conformitate cu articolul 8 (5) al Convenției, implementarea diverselor măsuri de control al surselor existente de poluarea a aerului atmosferic urmează să fie realizate în decurs de 10 ani de la data intrării în vigoare a convenției. Instituirea inventarelor de emisii în atmosferă (articolul 8 (7)) și a evacuărilor în apă (articolul 9 (6)) urmează să fie realizată în decurs de 5 ani după intrarea în vigoare a convenției. Această abordare oferă țărilor mai mult timp pentru asigurarea cadrului legislativ și normativ necesar în vederea implementării Convenției.

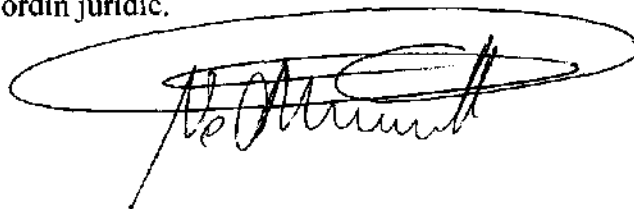
Respectarea transparenței în procesul decizional: În procesul de elaborare a prezentului proiect de lege au fost respectate regulile procedurale aplicabile pentru asigurarea transparenței decizionale, prevăzute de Legea nr. 239-XVI din 13.11.2008 privind transparența în procesul decizional. Proiectul de lege, împreună cu textul Protocolului în limba de stat, sunt disponibile publicului pe pagina web a Ministerului Mediului, la adresa: www.mediu.gov.md.

Examinarea și avizarea proiectului de act normativ:

Proiectul de lege sus menționat a fost consultat, examinat și avizat de către Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene, Ministerul Transporturilor și Infrastructurii Drumurilor, Ministerul Sănătății, Ministerul Economiei, Ministerul Finanțelor, Ministerul Afacerilor Interne, Biroul Național de Statistică, Academia de Științe a Moldovei și Confederația Națională a Sindicatelor din Moldova.

Expertizarea proiectului: Ministerul Justiției a avizat pozitiv proiectul de lege, comunicând lipsa obiecțiilor de ordin juridic.

Ministru

Valeriu MUNTEANU